

1921-09-15

SENDER

Joakim Skovgaard

RECIPIENT

Magnus Pfannenstill

FACTS

Document type:
Letter

Sender's location:
Viborg

Recipient's location:
Lund

Archive:
Mappe 148 nr. 17

TRANSCRIPTION

Afventer transskription.

Viborg 15-9-21 Hr. Domprost P.

SKOVGAARD-MUSEET
Mappe 48 Nr. 17

Når jeg nu afsender udkastene til apsis-hvalvingen i Sundt Doms Kirk,
" ønsker jeg gerne hertil at knytte nogle bemærkninger.

Under arbejdet har jeg stædse tænkt mig den endelige udsmykning
udført i mosaik, fordi jeg er overbevist om, at det vil give det skønneste
og kraftigste resultat, og fordi jeg gerne vil anvende guld mellem far-
verne, hvilket næsten er en selvfølge, ~~sen~~ ^{en} mosaik-apsis, hvorimod
jeg er i høj grad utilbøjelig til at anvende guld i en freskodeko-
ration. Guldstifterne giver en herlig levende og fast virkning,
hvorimod forgyltning på mur forekommer mig betænkelig plov.

Den gamle apsis har nogle været smykket med mosaik, men det
blev betonet, da opgaven blev mig givet, at det gjaldt ikke om at
eftersligne noget gammelt, men at forme udsmykningen med hen-
synstagen både til den gamle kirke og til nutidsmenneskers forståelse.

Nutidsmennesker er mange slags, jeg har regnet med samme
slags mennesker som da jeg dekorerede Viborg kirken; på en
gang de klart seende, i kunstnerisk henseende mest kræsnere, og
så det jævne kristenfolk, i det deres behov på væsentlige punkter falder
sammen. Det er måske kun de bedste øjne der til fulde ser hvad der
i rent dekorativ henseende bør læres og drages nytte af hos de
gamle, medens den indre kristelige følelse, livet, som skal fylde,
kunne de gamle formler, skal være så ægte, så den
jævneste kristen og den fineste kritiker mødes. Nærmere at for-
klare dette vil føre for vidt, og ind på det uløselige, jeg tror, at

Viborgdekorationen i så henseende vil give en klarere forståelse, end ord. Og må dog påpege, at det store Loft er malet efter, at jeg har gjort erfaringer ved udførelsen af frescobillederne, erfaringer der gør i retning af, at jeg på visse punkter burde have holdt mig nærmere til de gamle regler, uden at det gamle kristenliv i billederne i mindste måde derved skulde forringes. Deres steder udenfor det store Loft, steder i freskodekorationen, hvor jeg er nået så vidt i den retning, som jeg menes kunne nå. Alligevel vil jeg i den dom kirke et par endnu videre. Der stråles et indre billede for mit øje, som jeg higer efter at udføre, men det stråler i mosaik.

At apsis lægges i mosaik, behøver ikke at drage med sig, at hele kirken mølægges i mosaik. For apsis, er det helligste sted og kan bære en udførelse af rigere karakter, end det øvrige rum.

Der er yderligere det gode tro, at eleverne på min skole ganske uafhængigt af mine ønsker om at anvende mosaik i den, er kommet ind på at arbejde med denne teknik, og er bleve ganske betagne af stoffets herlighed. Og det er jo min tanke, ikke som ellers er brug, at udføre et forbillede og så lade et mosaikværksted om den videre udførelse i stoffet, nej! vel må der foreligge et nøjagtigt forbillede, men mine elever og jeg vilde selv udføre mosaiktegningen, assistert af en dygtig fagmand.

Om de tre udkast jeg sender, vil et par ord være på sin plads.

Farvevirkningen i no. 1 stammer fra en lille mosaikapsis i kirken St. Costance, udenfor Roms mure, som tittaler om meget. Kristi blå glorie er taget herfra, og jeg fandt, at foruden den smukke virkning af dette blå midtpunkt med den indre gule ring, passede det godt at det er de svage farver. Blå glorie er i det hele ikke sjældne

i gamle mosaikker. Jeg har imidlertid ikke givet guldvirkningen af Kristi dragt imod den hvide bund fordi jeg ikke vilde ødelægge den virkning der allerede er nået i udkastet med blot oliefarve og som i visse måder giver min tanke godt. Jeg blev imidlertid bange for, at den hvide bund, som fortøner sig i grålige farver ud efter, vilde falde for meget sammen med farven i kirken sandsten. Jeg gik derfor efterhånden over til mørkeblå bund udenfor mandelblomsten, No. 2. Og her prøvede jeg virkelig guldvirkning. Forholdene i figurerne størrelse, og placering ændrede jeg også, for at få billedkompositionen fri af den omgivende bue, men jeg var ikke glad ved forandringen i så henseende, ligesom jeg heller ikke holder af den blå bund, hvilket dog måske kan skyldes den kedelige virkning af oliefarven, der ikke kan måle sig med den klare friske farve, endog med mosaik.

Jeg prøvede derefter hel guldbund, (No. 3.) og finder, at det har sine fordele, en enkel, storladet farvevirkning, som skiller sig smukt fra sandstenen. I den dunkle kirke vil guldstoffene formodentlig alligevel lyse, farvevalget er nærmest fra apokal. St. Vitale i Ravenna hvor Kristus beglædes er kledd i dybt purpur og smukt lysende glorie om hovedet.

⊕ Der kan blive meget at prøve af andre, men

Hertil er jeg kommet, mine forslag; det er min overbevisning, at resten må prøves i selve kirken, hvor belysningsforhold (stof (sandsten) og afstande, størrelser er de virkelige. Ⓢ Det vil nærmest være at øde kræfterne, at arbejde videre i lille målestok. Enten det endelige

arbejde skal udføres i det ene eller det andet materiale med ogsaa arbejds-
tegningerne udføres på stedet, det er den eneste måde hvor man har mulighed
at gøre. ^{hvede, flade}

J V Borgkovst fik jeg hjælpningen smukt ordnet med to bronceengle, der står
ud på æggen på konsoler og bærer hver sin ring med elektriske lamper; ogsaa
begynde vilde vist ogsaa være det smukkeste i dund. ^{malagt fotografier}

Arktitekt Wählin har meddelt mig, at apothekvalvingen har revner, og jeg er mig med
ham i, at den derfor helst bør mures om, inden den udsmykkes. Dette måtte han kun
nå sig i vinterens løb, hvis arbejdet kunde begynde snart. Jeg selv har de tænk-
smig, så snart opgaven gives mig, da at begynde prøvmalingerne til foråret 1922,
så den stod færdig til jule-¹⁹²³ ^{og det ville være det bedste? Her da}
denne var om, kunde det endelige arbejde begynde. ^{begyndt i vinteren 1923} Jeg tænker mig arbejdet i
Lund, som et sommerarbejde. Hvis det da ikke kommer sig at begynde prøverne til
væren, vil det let blive en forsinkelse på et helt år, og intet at vide til fjæder, som måske
atfer af sinke og det siger meget i min alder, jeg har ikke længere livet for mig, og kun
kræfter at miste, alt som tiden går, jeg beder derfor indtrængende om,
såfremt Svensk ønsker at betro mig dette dejlige arbejde, tiden da
ikke sinkes bort med overvejelse.

Stillaads ^{Bekæftningen}
håndværker hjælp og
materialer og hvad dertil hører er udenfor min pris, som kun omfatter
den kunstneriske del af arbejdet.

Prøvmaling antagelig 1/2 år, jeg for 6 måneder

2 malere, f. Th. og Sundkvist.

Uforudsatte o. d. heri Lofthus eller KM.

Forarbejder til virkelige malerier

materialer og hjælp ^{materialer 12000 hjælp 7000} 19000, "

jeg 1/2 år

2 elever 1/2 år

Uforudsatte

45500,00

Udbetaling - i månedlig forskud efter min begæring
skat i to blade?

SKOVGAARD-MUSEET
Mappe 148 Nr. 17